

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Димо Енев Енев – АМТИИ – „Проф. Асен Диамандиев” Пловдив

На дисертационен труд за присъждане на Образователна и научна степен „доктор“, Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, докторска програма „Хореография“ към Научна специалност „Хореография“ към катедра „Хореография“ на факултет „Музикален фолклор и хореография“ при АМТИИ – „Проф. Асен Диамандиев”

Пловдив

Автор: Венцеслав Михайлов Неделчев

Тема: „ХАРАКТЕРНИ БЕЛЕЗИ НА ХЪРЦОЙСКИТЕ ХОРА И ИГРИ“

Научен ръководител: проф. д-р Даниела Дженева

Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали.

Докторантът Венцеслав Неделчев е представил комплект от документи на електронен и хартиен носител, свързани с процедурата по защита дисертационния труд, както и 4 публикации и 4 доклада отнасящи се към основната проблематиката засегната в научната разработка. Всички те отговарят на правилника за развитие на академичния състав и научната дейност на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив и затова нямам забележки към представените документи и материали.

Кратки биографични данни за докторанта.

Венцеслав Михайлов Неделчев е роден на 05.01.1976 г. в гр. Русе. Започва танцовата си кариера през 1982 г. в ДТА „Здравец“ и се усъвършенства, като изпълнител в периода 1991-1995 г. във ФТТ „Найден Киров“, след което завършва магистърска степен в специалност „Българска народна хореография“ в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив. Паралелно със следването работи в Щатен танцов състав към същата институция и преподава (две години) български народни танци в хореографска паралелка в у-ще „Патриарх Евтимий“ гр. Пловдив.

Професионалната му кариера продължава в Общински детски център за култура и изкуство – Русе, като хореограф на ФА „Русчуклийче“ и инструктор-фолклорист в клуб по български народни танци „Чанове“ – Русе. През м. март 2011 г. създава Клуб по български хора „Нашенци“. През 2021 г. е приет в Докторска програма към АМТИИ „проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив с тема на дисертационния труд „Характерни белези на хърцойските хора и игри“.

Има реализирани в 14 сценични произведения, като „Торлашка ситница“ и „Пиринско веселие“ и работи с изявени композитори - Тодор Працаков, Димитър Бонев, Георги Андреев и Борислав Гълъбов.

Награди

III -та награда за хореография от конкурс за хумористични песни и танци „Златен трЪндафил“ – Казанлък 1996 г.

Специална награда на Съюз на българските музикално-танцови дейци от конкурс „Атанас Атанасов“ – Стара Загора 1997 г.

Първа награда за хореография на танца „Кацнал бръмбар...“ от национален конкурс за камерни танци гр. Горна Оряховица и III -та награда за същото произведение от Фестивал на камерния танц – Хасково – 2003 г.

Венцеслав Неделчев работи 12 год. като тонрежисьор в „Радио Русе“ е назначен в БНТ-Русе за звукорежисьор, където спомага за дигитализацията на филмовия архив и консултира описа на фолклорните архиви.

Разработваната проблематика в предложения научен труд **„Характерни белези на хърцойските хора и игри“**, носи изключителна актуалност в изследването на танцовия фолклор на Хърцойската етнографска група, което запълва още една празнина в етнохореоложкия пъзел на българската фолклорна традиция.

Дисертационния труд на Венцеслав Неделчев е структуриран правилно, като е изграден по наредбите за научното писане в АМТИИ. Обемът му е от 206 страници, включващ увод, три основни глави и заключение, към което коректно са изведени изводите и приносните моменти. Библиографията включва 98 книжни и електронни заглавия, а труда адекватно се допълва от дигитални видео архиви на БНТ-Русе и 2 приложения с таблична и снимкова визуализация.

Увод

Още в уводната част дисертантът навлиза в конкретните насочености на труда, като прави обстойно описание за произхода на Хърцойската етнографска група. Формулира правилно целите, задачите, обекта и предмета на изследването, както и използваната методология в емпиричен и теоретичен план. Представя изследваните населени места и задава авторската си теза, както и предстоящите търсения в разработката.

Първа глава - Характеристика на хърцойската етнографска група (бит, душевност и обичаи).

Автора плавно навлиза в обследваната проблематика, като първо представя „Прегледа на научните изследвания“, който е структуриран хронологично и е достатъчно обстоен. В него докторантът представя, както изследователи с изключителен принос за етнографската наука, така и млади специалисти занимаващи се с конкретни направления от изследваната етнографска група, като откроява проблемите и дефинира нуждата от по задълбочен анализ на хората и игрите на Хърцоите. В представянето на селищата, традиционната къща, селския бит, поминъка и занаятите както и душевността на хърцойската етнографска група, асоциирана в обредно – обичайната им система, той деликатно вплита някои от изпълняваните хора и игри. И всичко това обединява с кратка изводна формулировка за влиянието, привнасянето и асимилирането на другите фолклорни групи от Хърцоите.

Във втора глава „Влияние на бежанците от Добруджа върху танцовия фолклор на хърцоите“, дисертантът се насочва към миграционните процеси, които са повлияли на изследваната етнографска група. Прави сравнителен анализ на местните танцови образци и привнесения фолклор на други по-далечни групи и общности, като вплита и част от обредната характеристика на обичаите „Бразая“, „Кукове“, „Буенец“. Намира много сходства в танцовия фолклор на хърцоите с грѐбенци, шйковци, главънци, полянци и съртовци. Това прави чрез сравнителен анализ на добруджанската и хърцойската ръченица, като отчита разликите в стила, характера и начина изпълнение в зависимост от темперамента на етнографската група. В емпиричното си проучване дори намира и някои трансформации в изпълняваните хора, като промяна и добавяне на танцови движения, смяна на музикален размер и различни хватови характеристики. В края на главата Неделчев обобщава и синтезира изнесената и анализирана информация, като формулира конкретни изводи.

Трета глава „Влиянието на преселниците от Балкана върху формирането на хората и игрите в хърцойската етнографска група. Проникване на капански и тракийски хора и игри в танцовия фолклор на хърцоите.“

В тази глава автора умело колаборира проучванията направени от изследователи, като Милетич, Халиолчев, Трифонов, Бакалов, Григорова и др. с личните си теренни наблюдения и установява специфични взаимовръзки и асимилации на преселниците и местното население. Детайлизира миграционните процеси, преминава през битовите потребности и достига до същността на обследваната проблематика, а именно до двете подточки на главата „*Влиянието на музикалния съпровод на хората и игрите между балканджии, капанци, тракийци и хърцои*“ и „*Анализ на хората и игрите от репертоара на хърцоите, повлияни от балканджии, капанци и тракийци*“. От коректно предоставените примери на музикалните и танцови образци става видно търсената от автора взаимовръзка между отделните етно групи. Това той постига, чрез детайлизиране на примерите, като ги съпоставя освен цялостно, така и модулно – ритмичност, фразировка, текст на песните и послание при музикалните примери и форма, начин на изпълнение и залавяне, танцова фраза и пространственост при танцовите примери.

Заклучение

Заклучението е изградено в ретроспективен план, като докторанта коректно систематизира и обобщава извършената изследователска работа. От казаното става видно, че автора е опознал детайлно изследвания материал, чрез теоретична и теренна работа и имайки в предвид целия му професионален опит можем да му се доверим за така направената научна трактовка, а именно: „*Изводът, до който се достигна е, че хърцоите задоволяват естетическата си и емоционална потребност от танци, обогатявайки танцовите си традиции, чрез интерпретирането на хора и игри от етнографските групи гребенци, съртовци, главанци, капанци, и общности на балканджии и тракийци.*“ стр.165

Приноси

Значимостта на труда убедително се допълва от изведените приноси моменти, с които напълно съм съгласен. Те коректно отразяват изследваната проблематика и придават завършеност и научно приложна стойност на разработката.

Автореферат

Авторефератът от 56 стр. следва хода на докторската дисертация и отразява пълноценно цялостното съдържание на труда. Статиите и докладите на докторанта са упоменати коректно, показващи различни етапи от изследователската му работа.

Заклучение

Издавам своята положителна оценка за научния труд на докторанта и с препоръка за издаването му убедено препоръчвам на Научното жури да присъди на Венцеслав Михайлов Неделчев образователната и научна степен „доктор“, професионално направление 8.3, „Музикално и танцово изкуство“, докторска програма „Хореография“.

